

Ата-аналарға кеңес беру "Балалардың еңбегін үйде қалай ұйымдастыруға болады"

"Еңбек қуанышы – күдіретті тәрбиелік күш. Балалық шағында әрбір бала осы асыл сезімді басынан өткеруі керек".

В.А. Сухомлинский.

Біз, ересектер, ата-аналар мен мұғалімдер, әрине, балаларымыздың нағыз адам болғанын, еңбегін жақсы көргенін, бақытты болғанын қалаймыз.

Біздің заманымыздың әйгілі ұстазы В.А.Сухомлинский еңбектің баурап алатын күшіне терең сенген: "Егер бала өз жанының бір бөлшегін адамдарға еңбек етуге жұмсаса және осы еңбектен жеке қуаныш тапса, ол енді зұлым, мейірімсіз адам бола алмайды".

Еңбекке деген көзқарас көбіне біз, ересектер, бұған қаншалықты мән беретіндігімізге байланысты. Дағдыларды игеру дербестік сияқты жеке қасиеттерді қалыптастыруға да тікелей әсер етеді. Бала өзін-өзі жууға, шешінуге, шанды сұртуға, ойыншықтарды орнына қоюға және т.б. қабілетті болып қана қоймай, басқа балаларға да көмектесе алады. Бұл оған өзін ұжымда білікті және жанашыр жолдас ретінде көрсетіп қана қоймай, өзіне, өз мүмкіндіктеріне деген сенімділікке ие болуға мүмкіндік береді.

Балалардың өз жұмысына деген дұрыс көзқарасын қалыптастыруда еңбек дағдылары маңызды рөл атқарады: кез-келген жұмысқа оның тартымдылығына қарамастан қатысуға, мәселені соңына дейін жеткізуге, еңбек күшін салуға дайын болу. Мұның бәрі жауапкершілік, бастамашылдық, шешімділік, табандылық, табандылық сияқты қасиеттерді тәрбиелеуге қолайлы негіз жасайды.

Еңбек дағдыларын игеру жалпы еңбекке қатысуға мүмкіндік береді. Мұндай жағдайда балалар ұжымда белсенді позицияны, бірлесіп жұмыс істей білуді, мәселені соңына дейін жеткізуге, жолдастарына көмектесуге, бар күш-жігерін салып жұмыс істей білуді қалыптастырады.

Еңбекке баулудың міндеттері еңбек мазмұнымен байланысты

(*еңбек іс-әрекетінің жүйесі*), білім беру мақсаттарымен (*еңбектегі мінез-құлық идеалы*). Бірақ дағдылар дағдылар үшін қалыптаспайды, олар еңбек тәрбиесінің түпкі мақсатын жүзеге асырудың маңызды құралы – жалпы игілікке еңбекке дайындықты қалыптастыру болып табылады.

Еңбек қызметін ұйымдастыра отырып, еңбек мақсатқа сай, пайдалы, нәтижелі, мүмкін болуы керек екенін ұмытпаған жөн. Балалар еңбектің қоғамдық игілігін түсінуі керек; еңбектің қоғамдық мотивтерін түсіну тіпті тартымсыз еңбек түрлерін ықыласпен орындауға итермелейді.

Балалар әр түрлі еңбек түрлерін орындай білуі керек: өзін-өзі күту, тұрмыстық еңбек, табиғаттағы еңбек, қол еңбегі.

Өзін-өзі бақылауды жүзеге асыру. Бұл баланың өзін-өзі бекітуіне, оның өзінің шеберлігі туралы хабардар болуына, ересектермен және құрдастарымен нақты еңбек қатынастарына қосылуына ықпал етеді.

Балаларды өз бастамалары бойынша оларды қамтамасыз ететін жұмысқа қабылдауға ынталандыру қажет ойын: ойыншықтар мен жабдықтар жасау, оларды жөндеу.

Еңбек мақсатқа сай, пайдалы, нәтижелі, мүмкін болуы керек екенін есте ұстаған жөн. Балалар еңбектің қоғамдық игілігін түсінуі керек; еңбектің қоғамдық мотивтерін түсіну тіпті тартымсыз еңбек түрлерін ықыласпен орындауға итермелейді.

Өзін-өзі күту – бұл күнделікті жеке қажеттіліктерді қанағаттандыруға бағытталған жұмыс. Балаларды еңбекке баулу басталады өзіне-өзі қызмет көрсету: киімді белгілі бір тәртіпте жуу, кию, шешу және кию, түймелерді ашу және жабу, киімдерді бүктеу. Баланың өзін-өзі күтуінде нақты мақсат баланың алдына шығады, оған жету балаға түсінікті және ол үшін өмірлік маңызы бар. Оның өзін-өзі күтуде қол жеткізген нәтижесі көрнекі болып табылады және оған бірлескен жұмыстың белгілі перспективаларын ашады. іс-шаралар: киінген – серуендеуге, ойыншықтарды қоюға болады – сурет салуға және т.б.

Бала өзіне-өзі қызмет ете отырып, белгілі бір физикалық және ақыл-ой күштерін көрсетеді; олар баланың іс-әрекетінде неғұрлым айқын көрінсе, ол неғұрлым жас болса, баланың өз бетінше киіну, жуу және тамақтану дағдылары соғұрлым аз болады. Үлкен жастағы балалардың өзін-өзі күтуі - оларды кіші жастағы балаларды оқытуға қосу: қарапайым дағдыларға аға, әпке. Сонымен, олар балаларға өзін-өзі күтудің кейбір ережелерін меңгеруге көмектеседі. Бұл өте маңызды, өйткені тұрақты тапсырмалар жауапкершілік сезімін арттырады, балаларға өз еңбегінің басқалар үшін маңыздылығын сезінуге мүмкіндік береді, мектепте, өмірде оқуға қажетті еңбек дағдыларын дамытады. күш.

Тұрмыстық еңбек. Балалар ересектерге еліктеуді ескере отырып жүзеге асырады.

Ата-аналардың міндеті:

– көңіл-күйді қолдау және көтермелеу "*мен өзім!*", сонымен қатар балаларды мақсатты іс-әрекетке үйрету. Баланы еңбекке баулу кезінде оның іс-әрекеттің мақсатын да, жұмыс нәтижесін де көруі маңызды (*анам еденді, қабырғаларды, есіктерді жуды, олар таза болды*). Балалар ересектердің оларға қамқорлық жасайтынын және оларға көмектесу керектігін біледі.

Тұрмыстық еңбек - балаларды күнделікті еңбекке баулу, дербестік, бір-біріне қамқорлық көрсету, үлкендерге жақсылық жасау, олар үшін жақсылық жасауға ұмтылу сияқты жеке қасиеттерді тәрбиелеу арқылы жүйелі түрде жұмысқа тартуға мүмкіндік туғызады. жағымды нәрсе.

Тамақтанғаннан кейін анама, әжеме ыдыс-аяқты жинауға көмектес; ойын аяқталғаннан кейін ойыншықтарды орнына қояды, қылқаламдарды, стакандарды жуады, желімдеу мен сурет салуда қолданылатын шүберектерді жуады, жұмыстан кейін үстелдерді сүртеді; бөлмені күнделікті жинауға қатысады (*жиһазды сүртіңіз, ойыншықтарды жуыңыз және т.б.*) Балалар мұны мұқият және стағаттылықпен жасауы керек

Осылайша, тұрмыстық еңбек процесінде еңбек қызметін дамыту ғана емес, сонымен бірге мектеп жасына дейінгі баланың жеке басын тәрбиелеу мәселелері де шешіледі.

Табиғаттағы балалардың еңбегі

- Дене дамуына қолайлы жағдай жасайды, қимыл-қозғалысты жақсартады, әр түрлі мүшелердің жұмысын ынталандырады, жүйке жүйесін нығайтады. Бұл жұмыста, басқалардағыдай, ақыл-ой мен ерікті күштер үйлеседі. Табиғаттағы еңбек балалардың ой-өрісін кеңейтумен, қолда бар білімді, мысалы, топырақ, отырғызу материалы, еңбек процестері, еңбек құралдары туралы біліммен байланысты. Бала өз тәжірибесіне сүйене отырып, тірі организмдердің қажеттіліктеріне нақты сенімді болады. Мысалы, балалар ылғалдың тамақ көзі екенін біледі, балалар ағзаның қоршаған ортаға тәуелділігін, жануарлар мен өсімдіктердің өсуі мен дамуының реттілігін түсіне бастайды. көшеттердің пайда болуы,

жапырактануы, гүлденуі, жеміс беруі, еңбек процесінде заңдылықтар мен байланыстарды (табиғат тіршілігінде бар, дәйекті, уақытша, себепті) игеруі.

Ересектердің көмегімен балықты, құстарды, тасбақаны тамақтандырыңыз, бөлме өсімдіктерін суарыңыз, үлкен жапырақтарды сүртіңіз, үлкен гүл тұқымын себіңіз, пияз отырғызыңыз, төсектердегі өсімдіктерді суарыңыз, көкөністер жинаңыз. олар жерді қопсытады, жануарларды тамақтандырады, суын ауыстырады; сайтта көкөністер ересектермен бірге өсіріледі. Сонымен бірге балаларда табандылық пен мақсатқа жету үшін еңбек күшін жұмсау әдеті қалыптасады,

Балаларды барлық маусымда жұмыс істеуге үйрету керек. Күзде балалар өз учаскелерінде көкөністерді жинай алады, тұқым жинай алады, өсімдік баданаларын қазады, жапырақтарды тырмалайды, өсімдіктерді жерден гүл өсіретін ыдыстарға көшіруге, жоталар мен гүлзарларды қазуға, ағаштар мен бұталарды отырғызуға қатыса алады; үйде қыста көкөністер мен жемістерді жинауға барлық мүмкіндікті жасау. Қыста жолдардағы қарды тазалаңыз, қыстайтын құстарды тамақтандырыңыз, табиғат бұрышының тұрғындарына қамқорлық жасаңыз, оларға тамақ өсіріңіз. Көктемде жерді қазып, қопсытып, кереуеттер мен гүлзарлар жасаңыз, үлкенді-кішілі тұқым себіңіз, бақтағы, бақтағы, гүлзардағы өсімдіктерге күтім жасаңыз. Жерді қопсыту, суару, арамшөптер, жұқарту, өсімдіктерді байлау, егін жинау. Күрек, шөміш, тырма, су құйғышты дұрыс қолдана білу.

Ата-аналардың ұсынысы бойынша ғана емес, өз қалауыңыз бойынша жұмыс істеуге дағдыландыру, жұмысты -дағаттылықпен, ұқыптылықпен орындау, материалдар мен еңбек заттарын қорғау, оларды жұмыстан кейін орнына қою, жағымсыз жұмыстардан аулақ болып, бәрімен тең дәрежеде бірлескен еңбек қызметіне қатысуға тәрбиелеу маңызды. .

Қол еңбегі:

Балалардың әртүрлі материалдардан ойыншықтар мен заттарды жасауы Еңбек процесінде балалар қарапайым техникалық құрылғылармен танысады, кейбір құралдармен жұмыс істеу дағдыларын игереді, материалдарға, еңбек заттарына, құралдарға ұқыпты қарауды үйренеді. Балалар тәжірибе арқылы әртүрлі материалдардың қасиеттері туралы қарапайым түсініктерді игереді. Қағаз: бүктеуге, кесуге, желімдеуге болады. Ағаш болады: аралау, жоспарлау, кесу, бұрғылау, тырнақпен құлату, желімдеу.

Табиғи материалдармен – жапырақтармен, қарағайлармен, конустармен, қайың қабығымен жұмыс. қабық және т.б., - ата-аналарға балаларды оның алуан түрлілігімен таныстыруға мүмкіндік береді сапалар: түсі, пішіні, қаттылығы. Бала өз жұмысының тақырыбын ойлап тапқан кезде жасайды, қиялдайды. Ол таныс заттарды табиғи материалдың таңқаларлық формаларында ажырата білуге үйренеді, фантастикалық образдар жасайды. Бұл тапқырлықты, ұшқырлықты, шығармашылық қиялды, шығармашылыққа деген құштарлықты дамытады.

Көркемдік көмек үлкен көмек көрсете алады жұмыстар: әңгімелер

Воронкова Л. "Маша-абдырап қалды",

В. Осеева "Дәрі",

Чуковскийдің өлеңдері "Мойдодыр",

А. Барто "Қыз оба",

З. Александрова "Мен не алдым, оны орнына қой", "Топотушки",

Ю. Тувима "Барлық балаларға бір маңызды мәселе бойынша хат", И.Муравейка "Мен өзім",

ҰСЫНЫСТАР

МЕКТЕП ЖАСЫНА ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫ ҮЙДЕ ЕҢБЕККЕ БАУЛУ:

• Баланы еңбекке баулу, оған еңбек мәдениетінің қарапайым дағдыларын қалыптастыру: жұмысты ұтымды пайдалану, еңбек құралдарын дұрыс пайдалану, еңбек процесін жоспарлау, жұмысты аяқтау;

• Баланы кез-келген орындалған жұмыс тапсырмасы үшін, тіпті егер ол толығымен орындалмаса да, мадақтаңыз және мадақтаңыз.

• Мектеп жасына дейінгі баланың тұрақты міндеттерін қамтамасыз ету, оның орындалуына ол жауапты;

• Ересектер қабылдаған талаптардан ауытқуға жол бермеңіз, әйтпесе бала өз міндеттерін орындаудан жалтарады;

• Баланы еңбекпен жазаламаңыз: еңбек қуантуы, қанағат әкелуі керек;

• Балаға шамадан тыс тапсырмалар бермеңіз, бірақ жұмысты жеткілікті жүктемемен тапсырыңыз;

• Асықпаңыз, баланы итермеңіз, оның жұмысты өзі аяқтағанша күте біліңіз;

• Баладан ерекше күш-жігерді талап еткені үшін алғыс айтуды ұмытпаңыз;

Баланы еңбекке баулу пайдалы бұл тек ата-аналарға ғана емес, жеке тұлғаны қалыптастыру үшін де қажет. Баланы жауапкершілікті және табысты тұлға етіп тәрбиелеуге тек еңбек көмектеседі. Бала кезінен жұмыс істемеген адам өмірдегі сәтсіздіктері мен барлық жұмыстары үшін барлық жауапкершілікті басқа адамдарға қуана-қуана жүктейді.